

S. Run
Aj. I 830

MMA SOOK

JUUNI
NR. 3
1933

MAASOOL NR 3

MAANOORTE LIIDU TALINNA OSAKONNA AIA-
KI 1

KOOSTAJA SERGIUS RUSS.

VÄLJAANDJA KIRJANDUSE-KÜNSTI RING.

Ilmuib taarvidust määda.

JUUNI 1933.

Sergius Russ. Hüvastijättes.

Meie reas pole aiaustki rinda, milles ei hõõgune noorusädemeid. Pole kevades aiaustki tormi, misei lennufaks nää peale vaimustussademeid.

Torma õbutab leeki.

Vilme endid vaimustustormide tuugurast lätkuiguteile ja loseme neil oma elustavat hõõgust õhutada südameile. Las lootsuvad need põlemis süntamele juure nperustule ääsi kuuma ja suute. Las hõõguma ses kuumas sui eha üle tae-Varanna, las kuumeneme kui ahjud, puhu sisse saaks kää-ritvad mõlled tegudeks küpsema pannu.

Erit vähe on üksi vaimustusest. Maa tulevik! Unis-
tame vaimus ju sest. Oiga sina, ma a u a i m, unistusudude
õhucuseist teademeist maakeri lahti mätkima kääkima pood
kõie oma sädurite read!

Kevadel puhkevad õied ja vaimustus, sügiseks valmib
vili. Lahaume unateisest oma suvisale taale ja tööle aiaustl.

Kui hüvastijättes vaimustus ja õnnitlussõavid tumeuvad nää-
tes, siis uuesti kokades teavitame teatega unsteist, kui palju
vut jõudu enese ümber kogunud keegi meist.

N. Ojamaa.

MAA VAIM.

Seenevihma sadas, südasuvel.

Vettind maa tirtsus meeste jalgade all. Nõruses heinamaametsas oli videvik ja see nagu triipkoones.

Mets ja maa, loodus haudus oma põlist hauet ja need mehed katkesi tahtsid sellest saada oma osa.

Jõudsid rappa, peakraaci kaidale.

Vilkalt jooksis vesi kraavi pidi jõkke.

Ees oli aga tubli talu täis maad, mets juuritud, kraavid sisse lõigatud. See õudselts lõhutud pind oli kui kohevil ootuses: kunas külitakse siia mullasse vili? Mullasse, mida nüüd esimest korda liigutas inimene käsi.

Mehed kõndisid mõni aeg mööda raba ja pidasid aru. Siis jäid pur alla kuivale istuma. Vanem, madal aqa lai, jändrik kui uussajaaastane raba mänd, lausus:

— Noh, nüüd nägid, missugune ta on. Tänavu veel ei jõua kütida. Sellega saab veel maadelda.

Isa naeris: — Tead, kui nad mul seal talu ära võtsid, oli tunne nagu lapsel, kel järsku võetakse nisa suust. Aga kui tulen siia, kaob viha kohe. Seal oli maa juba kõik torutatud, üles haritud. Viimane jupp oli haritud, hoopis korras, kusagilt ei saanud enam midagi teha juure.

Aga see siin, — noh, sellega läheb veel aega, enne kui villi jääb kasvama...

Mees naeris. Örnalt erutas märga õhku see muidu kare hää. Ja raba, see otsekui õõtsus naerule vastu ja vesi lippas kiiremini kraavi pidi jõkke.

Endel Vint.

Jalge alla lallame isamaa- laule.

Ringmängude laulud
võivad reformi.
„Maanoorte laulik“ häda-
vajaline.

Ühislaul on parimaks vahen-
diks noortele koosviibimiste elus-
tamisel ja sisustamisel. Kahjuks
ei arvestata sageli koosviibimis-
tel laulu valikuga, kas laul on
sobiv ja kohane teatud hetkel laulmiseks. Lauljad
unustavad täiesti oma tegevuses kuulajad. Meile
ei tule meelagi, kuidas mõjub laul kõrvalolijatele,
kuidas mõjub laul maailsekujunemisele.

Eriitse menu osalises on saanud värsilt kae-
natud laulud. Tekib küsimus, miks valime sagedamini
lauldavaks lauludeks need. Kas meil enestel siis tões-
ti ei ole laule, et ole riisuguseid laule, mida võik-
sime laulda, mida võiksime ka noorte peres laulda,
et elustada koosviibimist ja süvendada ühistunnet?

Neid laule meil on, kuid et me neid ei laula,
selle põhjustab vaid teadmatuse. Laulud on unu-
tud või me pole osanudki emi laule.

Kuivõrd õieti hindame ja austame emi laule,
sellaks tarvitseb vaid esitada üks näide, mis

esineid peaaegu igal noorte koosviibimisel. Lõbuseks noorte koosviibimises kasutatakse sageli seltskondlikke- ja ringmänge, kuid laulud, millega tavalliselt need mängud alatakse ja lõpetatakse, on "Karu laskisid sa ja karu laskisid ma" või "Mu isamaa armas, kus sündinud ma, siin armas-tan ma järjest" ja kuudon lauluga " - ja järgneb vahelaul "Käi kapsasse, käi kapsa se, ära tule kaali kollale", "Oh Maali, Maali, sa ei tea", "Talupoissi ma ei taha, perenaise põli hirmus paha", "Rahvad ma armu haavad...", "Eile õhtul jätsid sa ..." jne.

Kus viibivad meie mõtted silmapildidel, kui is laulame? Kas laulame isamaalaulu sel puhul sellepärast, et see on kunagi keeltoojast pähe kuulunud ja et seda oskab ka rahvas laulda? Või laulda selle, et ringmäng on koht, kus tuleb väljendada lauluga mõtteid ja tundeid, mis vastupidised sõnadele ja tegudele?

Ärvar, et ringmängus tantsuga ei ole koht rahva seas üldiselt tuntud isamaalaulule, mida lauldakse isamaalundes. Tõusev noorsugu ei taha küllagi olla see, kes sellise isamaalise laule igasuguste firilli-vaimevaeste, kuidriviisi sünnikataliste vahelaulu - pärtitega" jalge alla tallab. Meie ringmängude laulud vajavad hädalist refermi.

Seistes maanoorte liikumise tõusu eel olgu meie pühimaks kohuseks arendada ja arendada noorusröömulist maanoorte ühislaulu, mis

ei tolla keraemeelselt jalge alla maaleu ega pol-
lumene kutsel ega vii isamaalaule koos igasugus-
te rahelauludega tantsu ja ringmängude mee-
risasse.

Osa meie rahva noorust on viimasel ajal
muutunud vaenuliseks rahva kandvama osa lau-
lutele, — neil, kelle isu olati laulda „tõstab põl-
lurammu“ või „mängin mätlat mää peal.“

Need mõtted ootavad samuti kui kõik muud
ki tegusid ja ainult tegusid ja tulemusid saa
me kätte ainult püsiva tegevuse kaudu.

Ala parte liikumises kohase ja õige ühislau-
lu arendamist ja kujundamist takistab vastava
lauliku puudumine. Oleks hädavajalike „Ala-
noorte lauliku“ koostamine, et võiksime sealt
laulda laule ja hümnid, mis tiivustaks ja vii-
vad meid edasi rahvus- ning ühikundes
koos maanoorte liikumisega, millest peame
leidma ka õiged ja ajakohaseid meelela-
lutustlaule.

MA-NO-LI

MERESMAA.

Disut imponeerida, palju võludat sõber hea,
kõigiga... See on Meresmaa. Oga ainult mitte siia,
kui asub abiesimehena koosoleku juhataja laua
taga. Siis on punut. Oga peale punuti võib olla võludat.

OIDERMANN.

Välk, piene ribikontidesse! Kõne kui kõnemüüriks kaja ("Kaja"). Oidermanni on ergutusseks igale poole vaja.

L.U.S.

Tantsi, tantsi,
keeruta-a, keeruta-ah!
ära sa ahju purusta-a,
purusta-ah!!

Õnnestunuium segu võltsimatust segust, mis koosneb juhatuseliikme osjalikkusest ja selgest rõõmust. Maaraim lihas ja luus.
kukelaul väga kõlaralt suus.
Kas kalkunid kasvavad maas või puus?

JALAKAS.

Pikk ja sirge, alati riisakas, poiss kisa-rost. Kingadeni cum laude. Sõnad kui tulised naasulid, kui ta neid rõõgib.

Siis on mõeldud Rudolf Jalakat.

Uks kindlaist meestest, kellest ka "Maasooli" 10-a. juubeli puhul veel tuleb rääkida.

KROONIKAT.

Laupäevaks 27. märks oli jõutud efekvalmis-
 fustõlga nikaugale, et rajdi näidendiga. Mu mee-
 len kuldne kodukotus esineda kutsutud küla-
 liste ees. Pidu, õigem. pidu peaproov, millisena see
 kordne esinemine enne maalesõite õieti mõeldud
 oli, toimus KUNNU ruumes. Peale eelpoolmainitud
 K. Kangermani näidendi sisaldas kava veel mit-
 mesuguseid ette näideid — deklamatsioon, muusika-
 lisi ja meeskvarteti ning kõrekoori esinemisi.
 Suurima menu osaliseks neist sai L. Brucke oma
 kümnekonna-keelisel lootsajalikesel virtuoosilt
 efekantud Strauss'i valtside popuriiga ja ta
 kutsuti tagasi lisapalade andmiseks. Kordelt Pulu-
 Lauri — Summe — Puupart näitas omi täielist tun-
 nustamist vääri vaimseid kolme lauluga, neist
 alati meeldis Merikanto "Nemine" ka nende kuida-
 jaid esite võimustas. Ella Villandi Marie Under'i
 "Hümnid" hommikute efekandega tõestas, et dekla-
 matsioonil alal vastuvaidlematult ulatub ühe näidendi
 võimete. Tema efekanne oli vast ka kogu õhtu mõjule-
 päisvaim kunstiline oma nõtting.

Effekantud näidend ei paku suuri võimalusi
 hiilgeosade loomiseks ka elukutselisile näitlejatele,
 siin on peaarõlme koostamangu idüllilisel meeleolupildi-
 kesil. Ja neid saarutati. Kogu näitlejaskonna kui
 ka näitejuhi tublit tööd tõestab kõigi kogu võimete
 väljapanemine. Neiu M. K. ja dekoratsioonid ol. väga head.

Magde Kõva.

EMA,

(Emadepäeva puhul emastel meeleületades).

Ema... Mis on selles lühisithilises sõnas? Kas ei ole see esimesi sõnu, häätsusi, mis teeb teadusele tulev pisikene laps.

Ema... see meloodiline sõna tagab meile armastusemaailma — emaarmastuse. Ta annab meile kõik endast, oma hinge ja elugi võib ta ohverdada, et aga oleks hää meil! Ja taruks — taruks ei taha ta muud kui natukene lapsearmastust; ent sellestki jääb ta tihti ilma. Ta ei kurda — ei kaeba —, vaid õnnestab, õnnistab.

Pisikene olles ja nüüdki — kas ei ole ema see, kes minu eest hoolitseb, kes nii tihtigi minu haige olles veedab uneluid öid ja kannatab minuuga... oma lapsega... Eru raskemal momendil on toetajaks-nõuandjaks ema. Tema on see, keda võib usaldada, kes mõistab sind ja loobutab. Raskused näivad võidetavad ja võidetavsegi emalt antud usuga. Ta on sõber-sõbratar... Kõik on ta... ta on me jumalus, kelle poole me palvetame.

Kui vaesed on inimeapsed, kellel puudub emakene! Neile võib elu pakkuda kõike, ent mitte emaarmastust — seda suurt aaret. See aare ei ole ostetav kullaga ega maksetav hõbe-

daga, — seda annab vaid armastaja ema.

Emo! Milline võim on sel sõnal. Kurjategija kanglas heldub, meelestades „ema“, ja surmamineja sosistades ema nime leiab kinnitust oma vilmsle teekonnale. See on sõna, mis rahustab elutabu-riindis ekslevaid inimlapsi — ta on kui balsam, mis elustab...

Dii tihti oleme hoolimatud emale... jut-
madei; — karistuseks vaid hetkeline valuline vaa-
de, andes maad andestavale naerutusele. Emo
piirad, mis meie eest valatud, jutustavad õn-
nest ja kannatusest, iga üksik neist on aluski-
vies meie elumüüris, imbutatud ta südameverega.

Emo süda on kui määratu ookean, kus
külluses armastust ja elupäikest meile...

Kui kaob ka emakehe, — ta nimi jääb
kustumatult mu hingel, teda mäletades heldu-
me... harduses põlvitume ja ootame õnneistust
igavikuks kestvalt emoarmastuselt.

Salme.

JÕGI.

Õhtu hämaruses
voolab jõeke.

Tema lainekehed
kerget hõljuvad.

Laineid, laineid rullab
õhtu pimedas.

Sala süda rändab
uristuste maal.

Sergius Russ.

TORMI LEHEKÜLG.

Avan oma kreditiisse tormi lehe-
kõlge.

Lahteksi rebenedes tüved riigust poolens,
riinad rõivist paljaks, jalust lendu põhk!
Maa peab saama jälle vabaks, vabaks õhk.
Oita, roju, koolejad et juba kooleks!

Orjakeele titepudru mälust välja süüzen.

Umbjaru tormiks madal, põhi paadis? —
Ota, mais!

Künna laine mulla, vaata paska vaad!
Rebi kaldalt raba! Põhjapõris kogred, tõlkeas
rasva täis ja lüks angerjad kui merimaad.
Murra selgroost mudarohi, tarnaad maani nõtked!

Selmet solki loksutad, — loik tühjaks latami!

Hallitus maapinnalt paiska lend...
uhk!

Päevad raju fuumund teed muuseumis,
— võtke vaimu-päevakraasid, kütke kütge teek!
Mehed peatuks valitsenud testamerit ja seek,
mälestuski nendest maetud juhmusmausokumi.

Tule, roju, vaimuurnidest löö lendu tuhu!

Mäed on laatsarates, orus krematoorium...

Issand Jumal, kuhu elav paneb oma jala!
Vaimu maamöötajad, halloo! tööd pakub börsil kriis:
vihmakuvad ülle, säärikuisse jalad!
Möötku, tooogu, leidku teie teodoliit

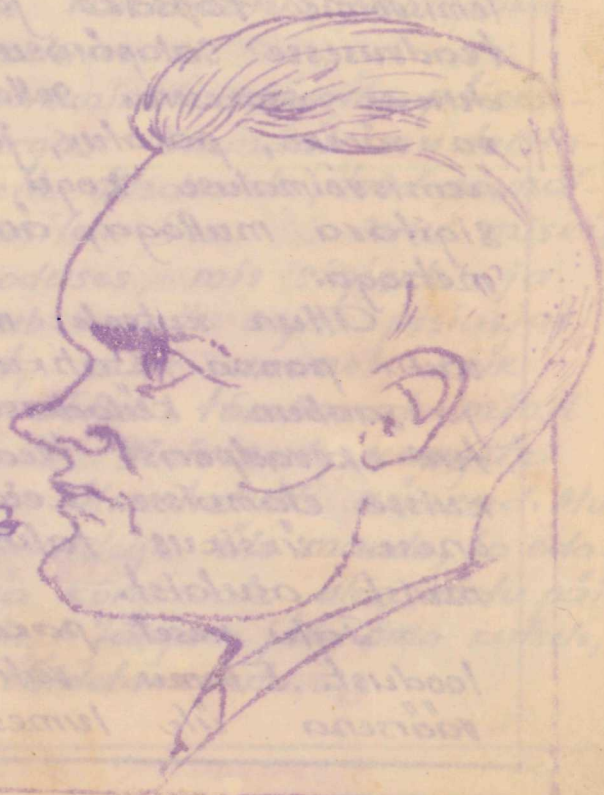
kustki elavaile vaba territoorium!

MAASOOLA ALBUM

OH, EGAS RAHAKOTT
EI OLE MÜLBILAINUS
RIKKUS.
VÕIB RIIA LINNAÄRA
OSTA GROSS'I
SÜDAMLIKKUS.

SÕNADETA REFERANT
JA VAIKIV VAIMLUSÕHTU.
MÄNSUDETOAS VILBERG
TÄIDAB OMA VAIMLIST
KÕHTU.

Rud. Jalakas.

HULKUR.

Igal kevadel, aprilli tulekuga saab minust hulkur. Värske maahõng paneb mössama muus ürgse vaist, igatsuse maa, päikese, õhu järle. Tahon näha kaugeste siivinedesse kaduvaid metsi. Tahon liituda ühte maa salapärasest sigitusest paisuva uue ja jõurikka loodusega.

Kevad! Kevad! Päike ja tuul pruunistavad mu näo. Karm, niiske kevadtunne muudab mu mõtlemisviime täpsaks ja terveks. Niiske tuul toob teadvusesse salapärasust ja ootavust. Tõmbun loodusesse osakesena sellest. Just nüüd, millal kõik on värske, pakatav, just nüüd leiab endal ühikemismisvõimaluse kogu elusa loodusega, maaga, sigitava mullaga, ärkamisromantilisuses viihiva metsaga.

Allun kutsele, millele õieti polegi võimalik vastu panna. Lahkun linnast oma seljakotiga ja saabun keitadesse mööda päikesest kullatud kevadparist teed, saabun kaugeisse, üksikuisse elamuisse. Leiab kõrge õhku saabudes aruse üksikus talus keset metsi, kaugeil muist asulaist.

Talu keset pakatuvat, värskest hõnguvat loodust. Elamu valitseb tumedana ja aurvaarsena üle lumest vastuhanevad kõrvallhoov-

nete. Need hingavad tõsist rahulikust, soojust. Astur talu. Tuulust ja päikesest pruunistunud pere võtab mu sõbralikult vastu oma keskele. Vestlen vana hallpõise taadiga. Ta ise, valge oma juukseilt ja habemelt, vestleb minuga siiski kevadet ja noorust ülistavalt, alles ise sügise sümboliks. Paljassaarseid lapsi, tervise ja rõõmu kehastusi, uudistab mind vöörastavalt, siiski julgelt. Tüdrukud teevad aset külalistele, saates areldi pitke täis kevadet ja noorust. Oo, teid võtaksin ma, teid sütleksin ja omaksin ühes teiega suurt loodusrõõmu! Teid, terveid taoduslapsi, loob tuulespruunistunud hellitusobjektidena mulle mu kujutluski. Te olete pühad mulle, olete väärtuslikud osad tolles rüpetumatus, jõudupakavas varakevadises looduses.

Mu tee jätkub hommikul kirgavas päikesekullas. Kommikune kõrgus suundab mu teritatud tähelepanu varastele lindudele, looduse mainitamatuile pisitegerusile. See suur miski, mis ärkab kogu looduses, mis sigineb ja elujõudu loob, avaldub mulle sajas pisiasjas. Ma saan osaks sellest, mis ununeb kõik muu. Mõistetamatu võlul tõmbarad mind edasi kaugete metsade sinivärvide, kaugete põldude vesitaikudega viirustatud künned. Mu pilk haarab võimsa haardega üle maade, ja edasi, ikka kaugemale, ikka kõrgemale üles, vastu päikesele, kevadete ja tuultele. — Järgnen jälle oma kütsel, salapärasele, suurele, võidetamatu...

Lepatriinu.

MÄLESTUS EMAST.

Nüüd ammu mullopöues uinub
mu ema valge kase all.
Kesk väikesed metsa seisid mina
ta kalmet jälle kevadel.

Mu emake, ke! kurvad silmad
ja valurikas väikne suu,
su lohkimine oli valus.
Sest valust kohab kasepuu.

Mu meeles seisid ikka, kollis,
mu emakene mõtetes.
Sa käisid paigat kuues hällis,
sest isa oli väene mees.

Linda L.

KEVADEL.

Kerged, lumivalged pilled hinglevad sügarnisel taevavõlvil. On jõudnud kätte ilusaim eostaaeg: märkuu. Esimesed kevadlilled ju armuugi väljas ja päiksepaistelisemal kohal on juba haljendavad muru. Loodus meelitab ja kutsus meid nautima esimesi kevadroome.

Kevad! Ah, kui poleks kevadit, oleks mere ette hõll ja üksluine, ei ühtki rõõmsamat taani, vaid üksnes kurdud mõttelõngad täidaksid hinge. Kei te loodusehelinais on tuhandeid tõe mis süngutavad tuhande vasa täidames, manades ja tõe saidid hõllu ja tähtmatult märkad siis, kui palju on elus ilusaid. Juba ainult looduse, ja nende kirevate lilleste pärast, mis täidavad aasa, manasid elada. Ja lindude hõisked, mis täidavad õhku ruse hõbehelinaiga, sütitavad sinna loitvete igatsustungid, et ei kunagi möödus kevad, ei annaks ruumi nurkade sügisele.

Kui tahaksin jälle joosta seal kus nii palju rohelist pärklipu-metsa ja kus teekäe makul vilksatub jumaline meri, kus tuultse ilmaga veepinnal mässab vahk.

Kevad, ei meilt sa lähe, sinu tuul on nii pehme ja maitse, sine su hinges vaik ilusaks hõbe, mis süda ja pehima jää, kui sõid!

E. VII BERG.

VAADATAGU ELU LAHTISTE
SILMADEGA.

Sõjaaastad kaugenevad meist iga uue päevaga, viies elu rahulikumasse roopasse. Eumaldub otsimisajajärk, andes aset sihi- ja plaanikindlale ülesehitusele. Näeme alalist positiivset tööd, mille keskel seisab optimist. Ühes sellega peaks kaduma ka see vaim, mis oli omase talle ajajärgule. Kõhjus ei saa seda veel iga tegevusala kohta öelda, eriti on meie kirjanduses veel palju järeleõigeaegset. Meie kirjanikud ei ole suutnud ~~val~~ tahtnud siin eluga kaasa sammuda.

Ei saa küll keegi eitada, et meil on häid kirjandusteoseid. Oleme kaugel sellest! Ent siiski valdab meid tihti põllumus neid ligedes. Kirjanikud ei suuda noortele pakkuda seda, mida neilt nõutakse. Nad ei evi küllaldaselt seda elujulgust, mis on omase meie tõusvale maanoorsoole.

Tutvudes lähedamalt meie kirjaniku tööga, tunneme säält väga tihti vastu hoovavat halli pessimismi. Näeme säält vahest kõike peale optimistid; elu negatiivsuste esiletõomist, väsimust, naiivsust; näeme tüüpe, mis on negatiivsuse rebas-

tused. On optimismi eitamises isegi nii kaugele
müündud, et terres meie möödunud aasta maini-
misväärses ilukirjanduses öeldi olevat üksainus, po-
sitiivne tüüp ja seegi — koer Neero. Noorem-
se generatsiooni kuuluvalt S. Jakobsonilt ilmus
küll optimistlik teos „Töö algus“, kuid kahjuks
sellis teoses pole mainitud kirjanik seda opti-
mismi süntaud küllalt põhjendada.

Meie maamiljööd kujutavad kirjanikud
nagu ei oska maaleu õiget külfest esile tuua.
Rõhutatakse eriti ebasümpaatseid jooni, tehes
maaleoniku omis igapäevaseis tõis taibutus,
kes aeglaselt liigub ja mõtleb.

On loomulik, et meid ei saa ega suuda
rahuldada sellise vaimuga kirjandus. Me po-
le enam need noored, kes esimesil iseseisvus-
päevil ammutasid oma ellusuhtumise sõja-
ga teorestatud ja lagastatud õhkkonnast.

Meile on sõjapäevad ähmaselt mäletatavad. Tol-
leagne mõtlem hakkab meile ivera võõramaks
jääma ja see peab võõramaks jääma. Me ei
mõista enam hästi neid inimesi, kes tolles õhk-
konnas küpsesid. Me ei taha ka punnustada
nende inimeste ellusuhtumist. Me ei taha, et
me endid ise ajaloo näitelavalt ära viritseme!

Nõuame seda, et meie kirjanikud vaataksid
korra lahtisi silmi seda elu, ositiivset tööt ja
võitlust, mis kihiseb ümberringi, ja et nad tu-
leksid kaasa oma võitlusvõhendeiga selle töö
läbiviimise juure. Et nad ei oleks üksnes kor-
(Jürg Ihk. 21).

Frida Ullm.

Vanad kulumul elutöde.

Vanaisa lappis kingi,
lapsed jaonud ümberringi.
Kun too vare murehõbe?

Vanad kulumul elutöde, —
võimib heide mullasime.

Jüripäeva rehmed tunteid,
naerjad lapselõpse lüüled,
silm ja süda, — taadi puha!
Tatsutades selja taha
taadi kuku kallike.

Taadi kopsis katkend kingi,
mõllet mälestuste ringia.
Ammu: oli talu vana,
vana — noor; — ent vare täna
uuen toon elutseb.

Elua seitse armupäevag
kärsik süda neile aeva
kandis jõudu, noorust higi.
Olla maage eluregi
aina sõitis armastust.

Silm ja süda — taadi puha...
Tatsutades selja taha
armastaja väike päike.
Onne kinkis habemesse
taadi' kuku kallike.

mid kritiseerijad ja irisejad, vaid oleksid ka
parema ja õiglasema elusuuna näitajad. Oli-
nult siis rõõmivad nad noorte poolehoiu ja
tunnustust.

Mui Lill.

Pühendus lapsepõlve kodule.

Nanaise talu nõmmel
kena kaasik tuules kiigub.
Siina tõttan kiirel sammul.
Midaagi kui hinges liigub.

Kas kuisub mind kohin tasane
või okstes frillerdar koor?
Seal tundub hinges nii hubane,
kus ümbrus kui rohetaar loor.

Väike lagendik metsa keskel,
kus kunagi seisnud onn,
suits korsti ast lõustes peatund kaskedel.
Seal praegu vaid ahervare on.

Lamades nurul pilk peatub puudel,
täis õnne rind — hõiskama pean!
See kodu, kus elasid nooruskuudel,
on kenim mu kodude reas.

A. Meresmaa.

NOORTE TULEVIKUVALJA- VAATEID.

Vaadeldes praegust üldist maailma majandus-
kriisi ja sellest sõltuvat laiene rahvahulga pes-
simistlikku ellusuktuuraist, tekib tahtmatult mõtteis-
se küsimuse missugused väljavaated on siis meie-
aegsel õppinud noorseot tulevikus? Kas võime
me ajal, milles saakes usub nõiuse päeva too-
tot veel kättemat kui tänane, suhelda opti-
mistlikult tulevikule, või on õige juba epae-
arge tunda end võidetuna ja laata loo-
masi midagi paremat? Soesti, need küsimused
pole üleannised, kui arvestada seda suurt nu-
tulantu baritlaste üleproduktsoonist, mida laul-
dakse ajalehtede kaudu lakkaamatult kõruu,
kui arvestada neid töötute sahu, mis igapäev
tööstori ukse all ^{vaagub} meile küsimusile vastata on
otsekohase raske, kuid kindel on, et kui igasugu
halisemiste peale kulutatud sõnad oleksid
tarvitatud nõpmitseis meile, — mida siis tuleb
teha, kuhu rakendada oma võimeid, siis oleks
saarutatud kindlasti palju rohkem tagajärgi.
Püüan käsitada siin kohal mõningaid võimalusi,
mis on olemas noortel tulevikus, asudes seal-
juures keskeoli lõpetanud seisukohale.

Esimene võimalus peale keskkooli on rask-
 dugi astuda samm edasi hariduseredelt, nimelt
 — Ülikooli. Ülikoolist aga tuleb samuti astuda
 tegelikku ellu, ainult selle vahel, et omatakse
 kõrgem haridus mõnel teatud erialal. Suure
 küsimusmargina seisab ülikool ees keskkooliõ-
 petanul. Kas minna edasi või jätkada praeg-
 ausele haridustasemele? Esimesel juhusel tu-
 leb arvestada kapitaliga, mis kuulub üli-
 koolis käies ja mis võimaldab lähem kaotri-
 ilma et pärastised võimalused elus seda ta-
 guksid. Ongi iga inimesi, kes kinnitavad,
 et ülikooli ei tase tänapäeval minna, vaid
 katsutagu omale leida korralik töökoht. Teis-
 sed jälle soovivad tingimata astuda üli-
 kooli, sest haridus ei tegevat kunagi kah-
 ju, vaid annab võimalusi tarbekorral kõr-
 gemale tõstmiseks. Ma arvan, siin vaieldakse
 asjata, sest aeg on juba ise lähenduse
 pakkunud. Ülikooli-astujaid pole enam nii
 palju kui vanasti ja vististi väheneb see
 arv veelgi normaalsemasse piiresse. Kui pole
 kindlat võimalust pärastiseks teenistuseks,
 siis ärge parem mindagu ülikooli, vaid kat-
 sutagu saada oma kutsealal hästi koge-
 naks. Meil pole vaja üldharitlasi, küll aga
 seda enam spetsialiste.

Mie haritlaste nii öelda surnud
 aalaks on meil. Ei osata kujutledagi, et
 haritlastest maale võiks rakendada keegi

22. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ka kogu oma võimed, või et maal võiks teha muud tööd peale mustatööd. See maapalg ja maalt põgenemine ulatub algusega virdlemisi kaugele minevikku, on ka praegu inimeses, ehkki küll vähenemise tendentsi näitab. Kuid kindel on, et maa suudaks tööd anda õige suurele hulgate haritlastele. Maa vajab noori, energilisi ja haritud tegelasi. Maa-e^l-võlled tarvitavad palju haritud tööjõudu. Kindlasti peaks rohkem tähelepanu pöördama sellele.

Alaliseks haritlaste valulapseks on olnud põllutöö. Ei osata nagu kujutellagi, et haritud inimene võiks siduda end tegeliku põllutööga.

Ülikooli siirdujad valivad enamikus mõne sellise ala millisel tegetsejaid küllses, nagu õigusteadus j.n.e., sellestast aga mõned praktilisemad alad, nagu agronoomi, loomaarsti, metsaeriteadiase kutset jäetakse tähelepanemata.

Põllutööline kutset peetakse meil tihti claudavaks. Peab aga tähelepanema, et viga ei seis siin niivõrd kutses kui kutsealal teotsejais. Meie talumees peab saama niivõrd haritlaseks, et võiks esineda teiste kutsetega ühväärseina. Peaks osatama talu sisustada nii, et see oleks meeldiv ja mugav. Kasutades maapinna viljakust teadlikult, saadakse sellest rohkem kasu. Meil ei osata tihti hinnata isegi aedade kasulikkust ega ilu, samuti ilupuid talu ümbruses.

Kokkuvõttes meie noorte tulevikuvaljaua-
 ted pole sugugi nii sünged kui toonitama ki-
 putakse. Tuleb vaid hoida silmad lahti ja
 leida alasid, millised senini vähe või puudu-
 likult edustatud. Igal tööalal võime leida
 uusi teid, mis paremad endisist. Kui vaa-
 data asjadele sarnase põhimõttega, et mi-
 dagi pole veel täiuslik, kõiki saab veel pare-
 mini teha, — siis jõutakse ka edasi. Roh-
 kem optimismi, rohkem süvenemist erialadesse,
 seda nõuab praegune aeg.

SEERU.

KÕMEKOOR KEVADEST.

Josp Luipa.

TRIUMVIRAAT.

Nad konutasid tea taga, vana reigas-
aja äärsel peenral, niisket murul ja vah-
tisid jumilt ning laisalt enda ette. Olid
kolm. nassak-kärvast õueperi, kõverjalg-
set, paksukehast, jumal teab mis tõugu
rõi olidki sellised mingist tõust. Segatud
tuhandest põlvest saadik.

Nüüd oli neil hää istuda hämaral,
jahenevat õhtut kükasendis: tagujalad oi-
satud ette kui suusad, esimesed kui hoo-
kepid. Vesised silmad, hooletult, loitult sei-
ramas üksteise liigutusi.

Tüütavad olid päevad. Leitsakut va-
jus nurmilt ja karjamaakiividelt kui lelli
saunakeriselt. Küll oli raske siis olla. Hirm-
sasti kuivatas kurku ja keel ei mahtunud
kuidagi suhu. Ikka see vajus lõuge vahelt
välja kui eder ripats. Ja tagasitõmmates oli
täis mitmemaitsetisi tolmuteri ja liina. Lõot-
sutades pidi otsima varjulisi niiskemaid
paiku; aidaaluseid ja keldritaguseid.

Nüüd oli parem, olguigi et mõni in-
ser sääsk püüdis asendada liiga kodu-

self ninaotsale. See auras säält' ainsa esikäpa koobiga. Sai lõmsata keele ometi hammaste taha, korraltult niiske kurguga meelata kogu külast siia valguvaid keeliste lõhn. Ah! — — küll olid need magusad... otse kugistama panid. Mõnutev õhtutuju oli täielik.

Kaukuda kuidagi ei viitsind, ehk oleks olnud mõningaid põhjust. Just nende kohal aialatil kukitus luuraisilmne kass ja nahkhiired tükkisid lendama otse suhu. Kui hakkaks klõhvima esimesele ja selle taandudes liiduks järele pöörase haukumisraagiga! Kõik kolm. Või kui napsaks neid mustatüübseid õhusõitjaid esihammastega: pigistaks kord lõvad korku ja surnud olekski. Aga selline ei kõlba süüa, on must ja nahkne. On söödud selgeid maiustusi, — ei küll kõlba naisele. Napsaks viitaga, sest tüütavad. Kuid meenus kõigile ühine vastulause: sa oled suurem kui su viit õhtuste segajate vastu. Ei, ei! Las vurristavad silmis ja kõrvus, ega raiskade pärast või rikkuda kogu õhtust meeleolu.

Noilt küsimusilt siirdusid mõtted muile teile liikuma. Tuli meele episoodidest päevaseist elamusist, kulgi neid oli vähem sest enamik päeva magati. Oli raputatud surnuks mõni madu — põosaalimeeromaja õel ja salakaval. Ehk oli me

saanud ainult või jöllsilmaalt härgalt sar-
velöögi vastu ribisid, mis müüdi veel tui-
kasid. Palju heledat neil polnudki mõlgu-
tella, sest kannatada tuli ikkagi koera-
alukorda. Liias sagedasti tuleb neile seda
meele. Kurvaks läheb nukker koerameel, kui
urgitseda hingest üles mälestused jalatöödest
ning söimussõrust. Ning viimane ja oimusal-
dust frootakse, pidada peremeeste - türan-
nide vastu. On paremad nende pojad - tü-
redki: silitarad vastu karu ja venid od
körvust ning sabast, fultid siis närvide
pinguli olles kriimustam - mõnel põngerjal
käesega või urisema, - muidki määrakse
otsemaid kaebama. Seejärel võib aga vaerse
ja siinatud "koeraraibe" kiidet olla kõigekal-
vemale. Sellised põngerjad - suud-silmad ra-
gistaks teis neile oma viha. Kõik oleks ko-
ra tõmmata neid pulksisäärest või kleivisa-
bust, veel parem nälvata kord jalatikka, -
küll siis mõistaksid hoiduda alalisest kiu-
samisest. Ent kuidagi ei sõanda, ei julge;
siis lüüakse otsemaid, ühegi juurdlusta sir-
gu.

Ealaviha ja tumrapõlgus selliseile põn-
gerjaste. Kas ühtisel hääl? Jah ühtisel hää-
let! Ja koer on truud oma lubadusile.

Nii see triumviraat arutleb tootaguse
määnduga ja sammeldund roigasata ääres
rohelist peenrat. Cirgu arvatakse, et koerad-
ki on ainult koonukõigutajad või lõualimas-

tajad. Seda need peremehed-despoodid arvavad oma jõharast ja ilbest üleolekutundest. Kül-
lap neil siin on asju tähtsamaidki kui hä-
bematuil pereisandail või poolhäbematuil eman-
dail.

Siin toimus järjekordne koosolek igal õhtul, kui vähegi soodus ilm. Tihenevas õhtuhämäras on otse kujutlematult mugav, isegi sügutada tatab. Ei - tuskastuda ei või veel, on palju arutellatäht-
said päevakorra-küsimusi. Seda parem tuleb ööse-
uni, mida rohkem teda õhtul peletatud laugudelt.
"Eessaare Surka, mis on järgmine päev-
korrapunkt?" Seda küsib pool-ironiliselt Lau-
guotsa Pontu, sest küsitav oli jäänd süguma.
Pole äkki enam seletand muud kui kahata ät-
mast tompu oma ees. Nüüd eritles ent silma
selgesti jälle paari koerakontuuri. Enamni:
silmi ja karuvarvi. Ja oh häbi pisut itkuvaid
irvihambuid. Is. j. ~~see~~ pisim - Kukekuku Pella
- loksutas parastusirvi.

"Järgmine punkt oli..." Surka jäi äkki
lahti-sui tuleutama meele, millest oli asja just
räägitud. Tekkis piiralt väikus... aga... aga kas
ei eraldand Surka kõrv kuskilt mingit imelist
pöörat, nagu oleks suur parrm lähemas. Tei-
sedki märkasid seda.

See vajas tähelepanu, kiskus mõtted aeglaselt
asjalikkuselt enesele, päästis Eessaare päni piin-
likkusest. Kuna see üha suurenes ja nii mona-
foe, it' immitses, kuulati, mis peab see tähendama. Kust

See tuleb? Põldudel loetakas oras, ringi on mõned
 haiged udulademed nii rahulikud... Kust see
 küll kostub?

Taljemaks muutub surin, vist lähemale tü-
 kib. Peenid tõukesid püsti end tagajalgale, sa-
 bad poolviltu ülal kui paraadid. Kõrvus muu-
 tus ärritavaks... Rippuvad kõrvad tõusid kui
 kastest-värskenend kobrulehed. Silmad kiindu-
 sid kuusse, mis praegu oma magus-lõilatt noe-
 ratleva lõusta apitas üle udulademedele. Oli
 kiv ja pu ja pilusilmne, konditsiooniline...

Jubedus sügenes koerahinge...

Kraabiti vaheldumisi esi- ja tagajalg-
 dega kamaraat, pilliti rahuhünnie setjataha. Oli
 see kraapimine nagu nõraste rahustuseks. Ent
 pärinatetajaja viiefus nähtavalt viiefus. Pragutas
 hirmu- ja jubedustundele koerameeled, fulguse ot-
 simineus vaadati üksteisele otsa, kuid sõlt pe-
 gelitus sama abituse ja ahastusele lähenemine.
 Emb-kumabi kas panna haurumismasin viiefus-
 nult teele või pugeda märkamata määna, iga
 üks oma suunas.

Omelt ei julend olla keegi haurumisse ahis-
 taja ega tahtnud olla ka esimene arpihes.
 Nii jäädid vaikides paigale kuulama juba õige
 ägedat, õhkuvapustavat pärinat. Külli vahiti iga-
 le poole, kael ahvareas kangestuda krambes,
 silmad furgisid välja vaatamispiirusest, kiir-
 ned kulusid sõmerat tuisates.

Siis seletasid kõre kolm ülal suurt halli lin-

du. O: tohutu... sellise tüüdi tõesti võisid teri-
tada nii hirmsa põranda. Kuid mis see lünkum-
maline liid fiirutas nii hilja ütal... seinise juubeosa
noleonse häälega kisades. See võib korraga rik-
kuda mõistuse... väärtustiku kaeramõistuse...
Küll on ilmas kolledaht etuerrid!

Tundus nagu loogastafaks koerte seinise liid
arusaamise korralikust, enam-vähem libelkandstina
püsivast maailmast. Nagu taotaks too hatt liid-
olend mõistusthalvava tausti pisikuid. Iga õpa-
võnge ses vurinas on pisik. Nagu mingi maa-
giline võim sugereeris hirmu, põgeemistathte,
kuid so^{laga} koos naelutas nagu jalad ma-
kiltge; saadud liikuma.

Uhhiti... kuulati...

Süs tohutu teodaja äkki kahestus. Pikk
liikvas liiguma alla teine rist-olend, nagu ütal
sündinud heidrik-laps. Lasus madalamale, muuti
nähtavamaks.

Oli pisut veider too longu olendati päält: kup-
lina kumer, oli rippumas nagu mingi pikerguma-
koff. Madalamate ütra väjus, jita poole kaldut
See vist pidi mingi mütsuna longema otse re-
set küla ning lõhutama sääät, klaaritama re-
gu osulise. Kas oli koertel sinna minna enam
mingit mõtet, — kas ei õhvardand sääät neidki
kadu. Siia ses vurinas ja juubate libelkande vat
kimises oli hullustumis- hädalaht, aga sääät — surr.
Hiimane ära kahestas pisut meeti, asjasse ka-
ti suituma kriitilisemalt, nimetu hirm nagu

kärgardus surma sõna juures. Kriitilisemalt suhtuti olukorda ka sellepärast, et pöörin nagu pisut sumbutus ja „laps-lendaja“ laskudes üha võttis kindlama ja selgema kuju. Peistis nüüd nagu suur vasikas seotud kupa alla. See türotus natuke neist paremale vahtra kohale Eessore toa taga. Näis nagu tahaks selle oksite, jääda sinna õhima. Ta jäsemed juba puudutasidki vahtra ladvaoksi, siis kukkus tugeva sahinaaga sügavamale lehitisusse. Koerte hirm meendus pisut pelgavaks uudishimuks, mingi vaist nagu ütles, et olukorras pole ohtlikeu.

Vasik-lind — kuppelvasikas — vasik-kuppel-lind — — sellised liitsõnad tekkisid koerte ajus vahtrale laskunud tõprale nimeks. Nüüd selle kuppel puudutas vahtra latva, kuna keha ise oli nähtamatus krooni-hämaruses. Kuppel vajus kortsu ja takardus oksisse. Klubi is väid lehtede sõra sahinat ja krabina, nagu oleks kobendatud leonuõhinas segi löünd sulgi või sõdetut küüsi tugevamini ümber tüseda oksa.

Triumviraat ühise sõnata otsusega, ühise uudishimuga sööstus puu alla. Igaks esimesena hakkis rüha uut tõugu tõbras-lindu, esimesena kisada kütale selle avastamisest. Näid, okste vahel siples väsind-jouetute liigutustega neljajalgne, — siples ring siis avas suu hoolitsuseks: koertendur, see oli uskumatu, see oli eriskummaline, selles maksis kisada! See oli uus, senitundmatu koeratõug — stratosfäär-

koer! Kuulmata! Röömsale haukumisele ühmata üla-
ki vastuseks mõni nagu kinnisvine haugatus.

Polnud veel aega otsustada õhuvõidise
mahatoomist, kui tase avati Eessaare akna.
Aknast sihtis must toru lärmitejate suunas...
Oli pisut raske saada hämaras liikuvaid kujud
süd kirbu päale, aga Eessaare rana sihtis hoo-
lega. Siis raskatas kõmaks... Penid lidusid
hale-meelsete karjatustega üle aia otse põl-
dudete. 'fooksu vahe' kükitusid, lakkusid kind-
re'd, hõõrusid vastu zisket roatu ja lidusid
jälle edasi.

Eessaare rana oli ammuigi väikene tolile
kongressile. Juba mõni päev tagasi seadis rüüsi-
tugeva soolalaenguga nurka. Niiud sülgas aknast
välja, laususs: "Saita kord oma jao, kuradi kur-
sikad! Ööd läbi muudkui möllarad." Akna
kolksahitus kinni ja rana laskus põmisedes
jatkama segatut und.

Vahtra ladvas aga rippus orste vahel sur-
moni värsid ja hirmund haigijas. Oli lange-
varjuga visatud lennukist mingiks teadusli-
kaks eksperimendiks.

Jäi õõseks rippuma puu otsa haigijas,
vahete vahel sumeda haigiega abi paluur. E-
saand aidata triumviraat oma sugukonna
nut avastist — vajab isegi abi.

ARNO.

KUI INMENE PRAKTIKAL ON...

Õeldakse ikka: Teil puudub eluline vilumus. Teil puudub praktika! Seda õeldakse siis, kui in-
mene pole olnud soraases kurikirjus olukorras, nagu seda on praktika. Aga mina olen seal.

Mõnele vahest näib, nagu tahaksia eitada tolle "olemise" suurt tähtsust. Ei pooldai.

Milline vettlev tunne tõusta hommikul kell 7, mõnikord varemgi, ärutada kord efektiivselt kondikava, siis riietuda ja liuda kauplusse et tolm taga. Ma ütlen. tolm taga, sest võib juhtuda, et jääd hiljaks. Ja näida siis, sa inimlops-praktikant!?

Oled jõudnud kohale, pead sa teretama päremale ning pahematu. Ja kui ilmub härra ülem-poodnik, pead jääma kuulama, kuhu sul minna. On sul õnne, lähed kontseleisse; kobid üles kiivitrepis, neelatud ja joobud tintide ja liimide lõhnust, milliseid kerkib siit ja sealt pudelitest. Sead enese koiduselt keset paberivirnu, kaarad siis suure raumatu kabe käega ja surud selle selili operatsioonilauale, et ilustada teda tähtede ja numbritega. Nii tõotad mõningaid tunde, kuni ilmub ülemine kõsutama sind mõnde muule operatsioonile. Kõike pead sa tegema — oled ju praktikant! Mr. Inord, seda juhtub juba harvemini, usaldatakse

sinu käte hobuse ühes katkise varuki ja ree-
aamiga. Seda loetakse juba suursündmuseks ühe
tühispäeva praktikandi elus. Uuevõde — see on mida
gi niisugust, nagu pühapäev õpilasele. Rakendad
hobuse varuki ette, istud, panged käevarral, aami
otsa ja kihutad jõnku. Tõstad seal suplesate tü-
tartaste naeru saatel viiskümmeaast pangi vett
aami ja ei tunne enam ühtegi tervet organi-
kehas.

Hiljem juhitakse sind aeda. Võtad labida
ja kaevad kivikõva maad et käsi rakus, sest
oled ju praktikant igal ajal.

Turupäevadel saad ka poes kaubelda. Asud
tähtsa nädoga kaupmeeste kõrvalde letti taha. Seal
peab suu töötama kogu päeva, sest kaupmees
on ju erifeadlane igal ajal. Või lähed pakkime.
Võtad kaubad, pakid muist neist laastudesse,
muist heintesse, nagu nõuab seda kaup. Ja see
enese matad tolmupitve.

Jaa-ah, see on ühes keeruline, olemine,
kui inimene on praktikandi seisuses. Ega
polegi nii nagu mõni armastab öelda: lähed
kui tepase reiga! Dii libedasti suu et lähe.
Pealegi kui saagedasti eieus vait laering ja
leib, leib ja heering.

KOOSTAJA,

||
KOOSTAJA MÄRKMIK,

Käesolev „Maasool“ nr. sisaldab olse kubilisel viigu ja eksitusi, kuid mis on sündinud, ei saa enam olematuks teha. Üks kõigesegavam viiga olgu siin parandatud: lhk. 2 V. Ojamaa kirjutises on ei-tea-kuidas maapinnal kasvama hakkunud „ussajaaastane raba mänd“, tegelikult on see aga lihtsalt saajaastane. Vabandatagu sellised veard, need on tingitud põhjusest, et kevadel peale muu rohu ka umbrohi hästi sigineb.

Nüüd aga tahaks „Maasool“ veel paluda üht. Paljud loikuvad suveks siinses ühisperest, igüks oma rada. Aga pidagu nad siiski peale muude vahetevahel pisut meeles ka „Maasoola“. Kirjutagu igüks oma suvisest tööst, muljeist ja mõtteist. Paljud tuleme ju ühel või teisel puhul jälle siia kokku, kas ajutiselt või õpinguid jätkama. Suvekuudel „Maasool“ ei ilmu, aga loodetavasti oleks sügisel kokku kogunedes väga huvitav „Maasoola“ kaudu üksteist teavitada teateiga suvisest tööst. Kaastöö võiks saata postiga aadressil: Roopa t. 4-1, või juhatause nimele, Pikk tän. 40. Sügisel kogunemises leidub siis ees selle võrra rõõmikas „Maasool“, millisel määral talle suvel kaastööd tuleb.

„Maasoola“ kaudu üksteisele suveks parimaid õnnitusi!

